

Universitätsbibliothek Paderborn

M. Fabii Quintiliani Institutionum Oratoriarum Libri Duodecim

Summa diligentia ad fidem vetustissimorum codicum recogniti ac restituti

M. Fab. Quintiliani Declamationes Undeviginti. M. Fabii Avi Et Calpurnii
Flacci Declamationes. Auctoris Incerti Dialogus De causis corruptae
Eloquentiae - Cvm Variorum Notis

Quintilianus, Marcus Fabius

Lugd. Batav. ; Roterodami, 1665

CCXCIX. Ossa eruta parricidae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12889

merabo fructus : luxuriosum filium ad delicias voco paratas. Ingentis pecuniæ concupiscis feras? Demus. ipse venare. Avibus onerari fercula gaudes? fructus nostros, nisi succurris, infestant. Quicquid illic lautum est, nos misimus: & fructus curvatis ramis ad manum paratos habemus. Compara si videbitur ¹ vestros nivibus meis fontes: compara inclusis intra parietes aquis perennes fluminum lapsus. Quæ tanta vobis nemora? Quid est istic admirabile, nisi ruris imitatio? Ad has te delicias pater voco. Ipse durum desidia solum sulcis etiam, & aratro senex incumbam. Tu tantum impera. Non misereris paterni avitique fundi, obstiti sentibus? circa beati fructus. ² Nos desidia male audivimus, quam jam perdidimus annos. Tu vivis aliena liberalitate. ³ At si te ulla horum miseratio tenet, ignoscas mihi: ducimus quendam adversus ipsas terras consuetudine affectum: non vendes tu agellum meum: non paternos avitosque cineres, & ossa, alicui, precio coenæ unius addices? Quatenus infeliciter filium sustuli, quæram aliquem qui colat.

CCXCVIII.

Ossa eruta parricide.

PARRICIDÆ INSEPLTI ABJCIANTUR. SEPULCHRI VIOLATI SIT ACTIO. Decedens pater mandavit filiæ ultionem, dicens se duorum filiorum veneno perire. Puella reos postulavit, inter moras, unus se occidit, & sepultus est in monumentis majorum. Alterum cum damnasset, & insepultum projecisset, ejus quoque qui sepultus fuerat, ossa eruit, & abjecit. Accusatur violati sepulchri.

S E R M O.

An utcunque sepulchrum eruere non liceat: an ei non licuerit quæ potuit

¹ Vestros nivibus meis fontes.] Eroditus rivulis meis. Lege: compara, si videbitur, vestris nivibus meos fontes. Nam divitum sunt nives ad servatæ ad portiones refrigerandas. Seneca 4. nat. quæst. Invenimus, quomodo stiparemus nivem, ut ea æstatem evinceret, & contra anni fervorem defenderetur. Et rursus: Quid illi, si vidissent reponendæ nivis officinas. Tum,

non sorbere solum nivem, sed etiam esse, & frustra ejus in scyphos suos dejicere inter ipsam bibendi moram. Gronovius.

² Nos desidia male audivimus quam jam.] Thad. & Ær. audimus quod jam. Scribe: Nos desidia male audimus. Quot jam perdidimus annos? Idem.

³ At si te ulla horum.] Immo nulla. Idem.

potuit prohibere: an etiam non jure fuerit sepultus. Hinc speciales
 questiones, utrum lex damnatum tantum parricidii, an revera par-
 rictim prohibeat sepeliri: an ille parricida fuerit. ¹ In hoc proba-
 tive due, altera παθητικὴ, altera ενεργητικὴ, id est, affectus & ju-
 ris questiones. An damnatus sit sua sententia, qui sibi manus attulit.
 An & de illo judicatum sit cum frater ejus convictus sit: an non possit
 quisquam mortuus damnari, etiam ut alias nemo possit, an is uti-
 que potuerit, qui in reatu perit. ² Ultima peragitur qualitas, in
 qua totius controversiæ vires sunt: Quale hujus factum, utrum ve-
 nia dignum, an damnatione sit, in qua tractatione παθητικὸς pro
 republica indignandum.

DECLAMATIO.

SEPULTI ergo essent & æterna quiete conditi jacuissent
 Sparricidæ. Manes juxta patris latus, ut quod diis ho-
 minibusque videatur indignum, tumulto tectus videretur,
 cui leges terram negant: in cujus cruciatus, cum omnia
 commenta sit antiquitas, ceterior tamen est pœna quam
 scelus: cujus statim ora, oculosque à judicio lex jussit obdu-
 ci, ne hunc jucundum cœli aspectum polluerent tetri ocu-
 li: cui lucem vivo, fluctuanti mare, naufrago portum,
 morienti terram, defuncto sepulcrum negat? quem in pœ-
 na sua jubet vivere, huic tumulum & exequias persolvi
 fas fuit? Adeone omnia perierunt, ut ex duobus meliore
 loco habendus sit manifestior parricida? Tu vero puella
 tam

¹ In hoc probationes due. Quintilian. lib. 5. cap. 12. de usu argumentorum. His quidam probationes, inquit, adjiciunt, quas παθητικὰς vocant, ductas ex affectibus. ενεργητικὰς autem genus causæ lib. 3. cap. 6. ex Apollodoro diffinit, quod in rebus extra positis, consistit: ἐστὶ ἐνὸς, quod in opinionibus nostris. Cicero libris de Oratore negotialem statum appellat, in quo quid juris ex civili more & æquitate sit, consideratur: cui diligentia, inquit, præesse apud nos Jurisconsulti existimantur.

apud Græcos pragmatici dicuntur qui oratoribus ministri & adjutores dabantur. Hinc Quintilian. hic noster, facete lib. 12. cap. 3. eos ad arculas sedere ait, & tela agentibus subministrare. *Ærodius.*

² Ultima peragitur qualitas. Vet. cod. ultima pelagi qualitas. Pith. Ultima peragitur qualitas. Thaddæus & Ærodius: Ultima pelagi qualitas. Pithœanus codex, Ultima pelagi. Scribe: Ultima è speciali- bus qualitas. Dixerat, Hinc speciales quæ- stiones. Gronovius.

tam honesti affectus, quicquid tacita pietate suggeris, vel his audientibus refer. Mihi crede, modo approbasti, nihil te de fratribus tuis solere mentiri. Dies, inquit, noctesque miseranda patris umbra circumvolat, qualis erat cum mandatum daret, modo minax atque effera, repente summissa, his me vocibus (ut sciatis) appellat, Tu quidem filia parricidam postulasti, eodem crimine, iisdem argumentis communibus utriusque legibus iudiciisque qui supererat, damnatus est. Nunc unus superest dolor, quod parricida sepultus est: quod æterna quiete compositus sepulchro meo parricida patrem premit. Aude nunc aliquid puella fortius, & ab hoc utique me vindica, quem ego occidi, expulsus sedibus meis contactum illius fugio. Quid agis infelix puella? ecquid agnoscis alterum patris mandatum? itaque ut primum accessi ad tumultum, sponte resoluta lapidum compage, impios cineres in editum terra suggestit: onerosa etiam inferis monstra, in lucem redundare visa sunt. Dii boni, post hæc quisquam queretur, cur ex duobus parricidis neuter jacet tanquam pater, uterque tanquam frater?

C C C.

Adultera apud filium iudicem rea.

Apud communem filium iudicem, ream adulterii fecit maritus uxorem: matrem absolvit adolescens. Pater eandem detulit in iudicium publicum, & damnavit. Abdicat filium.

S E R M O.

De antea actis temporibus non tantum est quod adolescenti nihil objicitur, sed etiam quod proxime iudex placuit patri. Quorum ratio cum constet, poterat non improbi, vel non manifesti erroris peti venia: sed prius jure defendendus est.

D E C L A M A T I O.

Objicis sententiam: non dico, qualem iudex pronuntiavit. Dispiciendum tibi fortasse fuerit, ad quem venires:

I. Quem ego occidi.] Ideo dicit se filium occidisse, quod conscientia sceleris filius ipse sibi manus attulerit. *Eros dius.*